



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. B.**, zastoupeného JUDr. Janem Konečným, advokátem se sídlem Oldřichova 273/13, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 7. 2005, sp. zn. 61 Az 13/2005,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 7. 1. 2005, č. j. OAM-812/LE-VL02-VL02-2004. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost stěžovatele o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon, neboť nebyl přesně a úplně zjištěn skutečný stav věci. Správní orgán se totiž zaměřil pouze na okolnosti, svědčící v jeho neprospěch, zatímco důvody, pro které opustil zemi původu, nebyly náležitě vzaty v potaz.

Proto stěžovatel navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na obsah správního spisu a navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná, jelikož stěžovatel svými podáními hodlal pouze legalizovat svůj pobyt na území České republiky za situace, kdy mu byl uložen trest vyhoštění.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že stěžovatel obsahem velmi stručné a povrchně odůvodněné kasační stížnosti namítá - byť nikoliv výslovně - důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tzn. vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost.

Nejvyšší správní soud v daném případě nicméně nutně vycházel ze skutečnosti, že žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb. v tehdy platném znění, tzn. proto, že stěžovatel podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo vydání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve. Je tedy zjevné, že tvrzených vad řízení se žalovaný za daných okolností mohl dopustit buď tím, že citované zákonné ustanovení neměl - s ohledem na skutková zjištění - vůbec aplikovat, anebo že ho aplikoval chybně. Nic takového však Nejvyšší správní soud neshledal.

Jak totiž vyplývá z obsahu správního spisu (zejména Protokol o pohovoru k žádosti o udělení azylu ze dne 6. 1. 2005), stěžovatel požádal o azyl teprve dne 17. 12. 2004. V České republice však pobýval již od roku 1999 až do března 2003 a vrátil se zpět do Moldavska proto, že mu bylo uloženo správní vyhoštění. Poté začal pracovat pro policii, protože měl hodně informací o nelegálním dovozu aut z ciziny. Když však zjistil, že zločinci spolupracují s policisty při nelegální činnosti a bylo mu i vyhrožováno, aby do jejich věcí přestal „strkat nos“, přestal pro policii pracovat a v říjnu 2004 odcestoval do České republiky. Dne 2. 12. 2004 však byl zadržen policií a bylo mu uloženo správní vyhoštění na dobu 10 let.

Proto žalovaný shora označeným rozhodnutím shledal stěžovatelovu žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou, když konstatoval, že stěžovatel měl možnost volně se pohybovat na území České republiky a požádat o azyl, což však neučinil s argumentací, že si chtěl nejprve zajistit určité zázemí, aby nemusel pobývat v uprchlickém táboře. O azyl pak požádal teprve poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění.

S názorem žalovaného se v odůvodnění napadeného rozsudku ztotožnil rovněž krajský soud, když zejména zdůraznil, že stěžovateli objektivně nikdo v podání žádosti o azyl nebránil.

Na základě shora provedené rekapitulace Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný aplikoval správné zákonné ustanovení, a to v souladu s jeho jazykovým zněním i obsahovým smyslem. Stěžovatel totiž skutečně požádal o azyl až poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění, když předtím neexistovala žádná relevantní okolnost, která by mu v podání této žádosti bránila, a žádnou takovou skutečnost stěžovatel v průběhu správního a soudního řízení ani netvrdil a neučinil tak ostatně ani v kasační stížnosti. Není navíc možno ani přehlédnout, že v případě stěžovatele se jedná o osobu, která má s azylovým řízením dostatečné zkušenosti již z minulosti, takže postup a rozhodnutí žalovaného pro něj nemůže být považován za jakkoliv překvapivý. Je totiž zapotřebí vycházet z toho, že institut práva na azyl má sloužit jako ochrana před pronásledováním v zemi původu pro některý ze zákonem vymezených důvodů, nikoliv však jako ochrana před vyhoštěním ze země. Proto také má být o azyl požádáno bezprostředně po vstupu na území státu, což však stěžovatel neučinil, ačkoliv tak bez jakýchkoliv problémů učinit mohl.

Jestliže stěžovatel namítá, že nebyl přesně a úplně zjištěn skutečný stav věci, nezbyvá než připomenout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, sp. zn. 5 Azs 170/2004, viz www.nssoud.cz), že žalovaný správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v zákoně uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. Ze žádného ustanovení zákona nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle § 32 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Tomu konečně odpovídá i povaha soudního přezkumu, myšleno odkazem na § 77 s. ř. s., neboť tam založené oprávnění soudu provádět dokazování dotýkající se požadavku plné jurisdikce, se však po výtce váže k předmětu soudního řízení, totiž k rozhodnutí vydanému správním orgánem, který je povinen postupovat podle příslušných procesních předpisů. Takto je třeba chápat i ustanovení § 75 s. ř. s., podle něhož soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázáno zásadou aktivity žadatele o azyl. Správní orgán musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován.

V projednávané věci stěžovatel nicméně žádné relevantní skutečnosti neuváděl, a to ani ve správní žalobě. Za této situace krajský soud podanou žalobu zamítl zcela v souladu se zákonem.

Jen jako obiter dictum proto Nejvyšší správní soud připomíná, že podle jeho ustálené judikatury obavy ze strany soukromých osob nepředstavují azylově relevantní důvod (viz např. rozsudky sp. zn. 6 Azs 45/2003 nebo 4 Azs 7/2003). Jak uvedl Nejvyšší správní soud již dříve (rozsudek sp. zn. 4 Azs 5/2003), žádost o udělení azylu založená na tvrzeních o „*potížích se soukromými osobami („mafii“) v domovském státě, spočívajících ve vydírání žadatelky a ve výhrůžkách žadatelce a její dceři, je zjevně nedůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Na žadatelku se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*“

Nejvyšší správní soud tak v daném případě nezjistil naplnění namítaného důvodu kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a proto dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a zamítl ji (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. července 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu